

Monkey Business eller Kong Kong II

Fra arilids tid har vi hvide mennesker søgt at betvinge naturen og dens tilpassede mennesker, og fra 1933 har »King Kong« magtfuldt poseret som filmens største og fedeste symbol på denne særprægede trang i os. Willis H. O'Briens gamle trickfoto kan stadig lure os idag, og Merian C. Coopers (+ Edgar Wallace & Ernest Schoedsacks) historie taler stadigt foruroligende til præ-pubertetsbarnet i os alle. Den gamle King Kong var et tvetydigt uhyre, et ur-fænomen, skabt med bevidstheden om, at der engang var en berømt psykiater i Wien, så det moderne menneske ville være i stand til også at se Kong som den form for hovedperson, der kan opleves gennem identifikation. Netop menneske, for kvinderne behøvede næppe at være disponerede som Fay Wray for at mærke uroen i lænderne ved fuldmånemødet med Kong.

I tilfældet den ny »King Kong« bør man efterlade sin rationaliseringsevne ved billetlugen og så hente den ved udgangen. Hvis Dino de Laurentiis drømte om at skabe et nyt monster (»the biggest comeback of them all«, som Richard Schickel kaldte den i »Time«), så er det lykkedes. Filmen er et monster (på dansk: monstrum), hastigt ud-tænkt, hastigt produceret og hastigt distribueret som den er, altsammen vel for at komme før »Universal«, som pud-sigt nok også havde tænkt på en genindspilning af den gamle skrækfilm. Jeg er altså ikke enig med Schickel – hvad der sikkert vil bedrøve ham – hvis han lægger mere i »biggest« end blot en vits af den slags, som filmen er fuld af i stilbrydende forsøg på at gøre historien »moderne« og slugbar: Dwan er blevet spået i Singapore, at hun vil møde »The biggest man in her life«. Hun mener det kan være den dynamiske olie jæger, Wilson. Vi andre ved bedre og klukler. På samme måde refereres der flere

gange til Wilsons drøm om at finde »The big one« (olie-kilden over alle olie kilder), og atter ved vi bedre og kluk-ler. Samtidig forlanger iscenesættelsen og production-design'et, at vi for alvor lader os skræmme af alle skræk-effekterne, når Kong endelig præsenteres. Det er jo ikke uden grund, at vi da sidder relativt rolige i sæderne. Løv-rikt må dette oplæg til Kongs entré være noget nær det længste og flotteste nogen helt kan ønske sig.

Kniber det med uhyggen på baggrund af dialogens af-sløringer og vor viden, så bliver det ikke bedre af, at Kong viser sig som menneskeligheden selv, i hvert fald den mandlige del, barnligt selvrådig, lidt koket, og skiftevis brovtende og indsmigrende. I filmen er indlagt en påstand om Kong som den store brudgom, alle jomfruers skræk (og enkeltes ruin), og såvel Prescott som Wilson broderer livligt på dette fantasibillede af dyrisk brunst, uden at det derfor nogensinde forplantes til tilskuerens fantasi. Kong er en flink fyr, som man får en smule medlidenhed med, et hjælpest u-væsen i moderne adfærds-klædebon, og der bliver aldrig med ham tale om hverken elskov eller urskov. Undskyld! Men Kong er umulig som helt, og filmen har jo allerede udnævnt Prescott til helt, så tilbage står en pelsklædt mammut-maskine, som ingen i eller bag filmen rigtig ved, hvad de skal stille op med fysisk eller moralsk. D.v.s. skurken Wilson, olie jægeren, er nær ved en idé, der kan bruges som filmens moralske lærestykke; og i Charles Grodins udformning får figuren faktisk format som karikatur af en type moderne forretningsmand, der ser kommercielle muligheder som plausible undskyldninger for enhver form for åndeligt og materielt svineri. Han tænker hurtigt, handler hurtigt, og konsekvenser betyder for ham økonomisk lotteri med fifty/fifty chancer. Filmen

slipper let over hans lynaktion efter beslutningen om at fange Kong, og man brænder ligefrem efter at få at vide, hvordan Kong bliver transporteret fra faldgruben til tankskibet og fra tankskibet i land i New York. Men til ideen, når den nu antydes. Da Wilson og Prescott – den sidste under protest – har fået slæbt Kong til USA, stables et gevaldigt reklameshow på benene (det har altid ærgret Prescotts firma, at Exxon havde så stor succes med den tåbelige tiger!), og kulminationen skal være tilsynekomsten af en kæmpemæssig benzinpumpe, der løftes i vejret, hvorefter Kong kommer til syne under den. Se kraften i vor benzin! Med lidt held kan man godt opfatte det som et satirisk udtryk for olieselskabernes rovdrift, deres hensynsløse kommercielle udnyttelse af naturen, men det er nok at lægge for meget holdning i filmen, som aldrig holder fast i et tema eller en idé, men som skyder sig videre til en ny demonstration af »production value«: selve Kong, som er flot konstrueret, de indfødtes palisadeværk, (en alt for professionel baggrund for en hoved- og haleløs omgang fuldmåne-dans, der er som hentet lige ud af »South Pacific«), olietankerens abebur, og Kongs flugt i New York.

Men det er indpakning af en drøm, der er for kontant og naiv til vor sofistikerede tid. Vi kan læse Tarzan-hæfter, Mandrake og Prins Valiant, men det bliver aldrig med samme ubesmittede oplevelsessevne, som da eventyret og verden var ung. Vor tids eventyr handler om forbryderiske præsidenter, økonomiske krige og politiske mord, og ikke på nogen måde kan Kong genopstå, hverken i en benzinpumpe eller i selskab med en moderne udgave af det evigt kvindelige, der netop for tiden er ved at undergå en kritisk revision. Jessica Langes Dwan, koket, konventionel, forfængelig, overtroisk, flirtende, usikker (og derfor aggressiv), føjelig, vankelmødig, tankeløs, bigot, frivol – need I say more? – sættes forgæves overfor det optimale sexsymbol, Kong, som hun øjeblikkelig skælder ud for at være »en stor mandschauvinistabe«, og da det ikke virker, griber hun til de Hollywood-klichéer, hun iøvrigt kan komme i tanke om, såsom »Du må da forstå, at det aldrig kan blive til noget mellem os to!« eller »Hvilket stjernebillede er du født i?«, eller den helt absurde »Sæt mig ned! Jeg kan ikke tåle højder!«, der nok mere er et udslag af manuskriptforfatteren Lorenzo Semple, Jr.s trang til at fylde action-scenerne med dialog, der binder vore øjne til den talende og fjerner opmærksomheden fra den action, som John Guillermin og designeren Carlo Rambaldi med møje og besvær får stablet på benene. Jeg er dog ikke helt enig med enkelte danske anmelderes afvisning af Jessica Lange som blot endnu en fotomodel. Hun er lige så forskellig fra Fay Wray som den nye Kong er fra den gamle, men det lykkes hende at gøre manuskriptets høneforvirrede kvindeportræt til i det mindste et plastisk kønt postulat, ja i enkelte scener bliver hun ligefrem en sexet Faye Duna-way. Meget glød er der derimod ikke at finde i Jeff Bridges' naturvogter, Prescott, der ellers går fysisk så meget igennem for at redde Dwan. Figuren er og bliver en folkekomediekliché komplet med hundøjne, fuldskæg og moralsk indignation i stedet for personlighed.

»King Kong« kan opsummeres i en enkel konstatering af, at ingen i filmen skræmte os. Det er nok også i konsekvens heraf, at filmens biprodukter bliver godter som abe-dukker i tre størrelser, T-shirts, knæstrømper, tygegummi, spil, madkasser og King Kong candy bar. Jeg glæder mig til at se reklamefilmen, hvor Jessica Lange gnufler den i sig.

PS.: de Laurentis arbejder allerede på »King Kong, Part II«. Et af måneskinsmøderne må have fået følger.

